TRANSPARENCY INTERNATIONAL MACEDONIA

Борбата против корупција во Македонија 2017

Индексот за перцепција на корупцијата

- Проблемот со корупцијата ескалираше во изминатиот период во Република Македонија, а тоа беше забележано како историски најголем пад на ранг листата на Индексот за перцепција на корупцијата за 2016

Индексот за перцепција на корупцијата

- Резултатот од ИПК во 2016 бележеше фрапантен пад за 24 места, а Р. Македонија сега го зазема ниското 90-то место од вкупно 176 рангирани држави
- Резултатот укажува на тоа дека корупцијата е согледана како сериозен проблем за развој на економијата, за владеење на правото, за странски инвестиции и за стабилна демократија

Година	Позиција	Поени
2016	90	37
2015	66	42
2014	64	45
2013	67	44
2012	69	43

Борбата против корупцијата во изминатите години

- Во Република Македониа повеќе години се водеше политика заснована на клиентелизам и интереси, која ги занемаруваше сите укажувања за ескалација на проблемот со корупцијата
- Воспоставувањето на системот на заробена држава го оневозможи работењето на институциите задолжени за борба против корупцијата
- На овој начин се создаде силно изразен систем на заштита на корумпираните и систем во кој наспроти правото владеат интереси

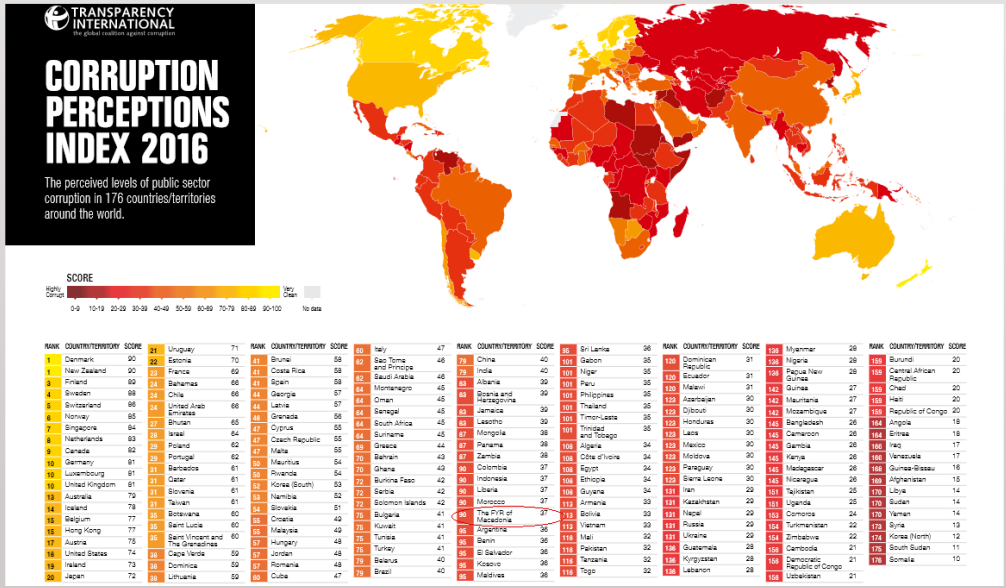

RANK	COUNTRY/TERRITORY	SCORE
1	Denmark	90
1	New Zealand	90
3	Finland	89
4	Sweden	88
5	Switzerland	86
6	Norway	85
7	Singapore	84
8	Netherlands	83
9	Canada	82
10	Germany	81
10	Luxembourg	81
10	United Kingdom	81
13	Australia	79
14	Iceland	78
15	Belgium	77
15	Hong Kong	77
17	Austria	76
18	United States	74
19	Ireland	73
20	Japan	72
21	Uruguay	71
22	Estonia	70
23	France	69
24	Bahamas	68
24	Chile	68
24	United Arab Emirates	68
27	Bhutan	65
28	Israel	64
29	Poland	62
29	Portugal	62
31	Barbados	61
31	Qatar	61
31	Slovenia	61
31	Taiwan	61
35	Botswana	60
35	Saint Lucia	60
35	Saint Vincent and The Grenadines	60
38	Cape Verde	59
38	Dominica	59
38	Lithuania	59
41	Brunei	58
41	Costa Rica	58
41	Spain	58
44	Georgia	57
44	Latvia	57
46	Grenada	56
47	Cyprus	55
47	Czech Republic	55
47	Malta	55
50	Mauritius	54
50	Rwanda	54
52	Korea (South)	53
53	Namibia	52
54	Slovakia	51
55	Croatia	49
55	Malaysia	49
57	Hungary	48
57	Jordan	48
57	Romania	48
60	Cuba	47
60	Italy	47
62	Sao Tome and Principe	46
62	Saudi Arabia	46
64	Montenegro	45
64	Oman	45
64	Senegal	45
64	South Africa	45
64	Suriname	45
69	Greece	44
70	Bahrain	43
70	Ghana	43
72	Burkina Faso	42
72	Serbia	42
72	Solomon Islands	42
75	Bulgaria	41
75	Kuwait	41
75	Tunisia	41
75	Turkey	41
79	Belarus	40
79	Brazil	40
79	China	40
79	India	40
83	Albania	39
83	Bosnia and Herzegovina	39
83	Jamaica	39
83	Lesotho	39
87	Mongolia	38
87	Panama	38
87	Zambia	38
90	Colombia	37
90	Indonesia	37
90	Liberia	37
90	Morocco	37
90	The FYR of Macedonia	37
95	Argentina	36
95	Benin	36
95	El Salvador	36
95	Kosovo	36
95	Maldives	36
95	Sri Lanka	36
101	Gabon	35
101	Niger	35
101	Peru	35
101	Philippines	35
101	Thailand	35
101	Timor-Leste	35
101	Trinidad and Tobago	35
108	Algeria	34
108	Côte d'Ivoire	34
108	Egypt	34
108	Ethiopia	34
108	Guyana	34
113	Armenia	33
113	Bolivia	33
113	Vietnam	33
116	Mali	32
116	Pakistan	32
116	Tanzania	32
119	Togo	32
120	Dominican Republic	31
120	Ecuador	31
120	Malawi	31
123	Azerbaijan	30
123	Djibouti	30
123	Honduras	30
123	Laos	30
123	Mexico	30
123	Moldova	30
123	Paraguay	30
123	Sierra Leone	30
131	Iran	29
131	Kazakhstan	29
131	Nepal	29
131	Russia	29
131	Ukraine	29
136	Guatemala	28
136	Kyrgyzstan	28
136	Lebanon	28
138	Myanmar	28
138	Nigeria	28
138	Papua New Guinea	28
142	Guinea	27
142	Mauritania	27
142	Mozambique	27
145	Bangladesh	26
145	Cameroon	26
145	Gambia	26
145	Kenya	26
145	Madagascar	26
145	Nicaragua	26
151	Tajikistan	25
151	Uganda	25
153	Comoros	24
154	Turkmenistan	22
154	Zimbabwe	22
156	Cambodia	21
156	Democratic Republic of Congo	21
156	Uzbekistan	21
159	Burundi	20
159	Central African Republic	20
159	Chad	20
159	Haiti	20
159	Republic of Congo	20
164	Angola	18
164	Eritrea	18
166	Iraq	17
166	Venezuela	17
168	Guinea-Bissau	16
169	Afghanistan	15
170	Libya	14
170	Sudan	14
170	Yemen	14
173	Syria	13
174	Korea (North)	12
175	South Sudan	11
176	Somalia	10

Новиот Индекс ќе биде објавен во Јануари 2018 година

- Потребна е добро планирана, организирана и ефикасна активност во борбата против корупцијата во која ќе бидат вклучени сите чинители: Владата, институциите за прогон, Собранието во неговата функција на надзор и контрола, независно удство ослободено од сите влијанија, невладините организации.
- Потребна е целосна реформа во ДКСК
- Очекување дека нема да има подобрување

Анализа за заробена држава

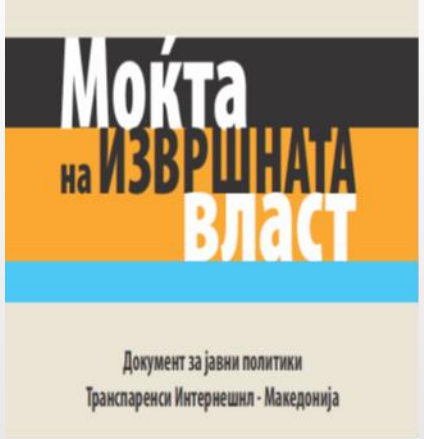

- Доколку, Владата на Република Македонија спроведува политики кои што и понатаму целат за да го задржи курсот кон евроатланските аспирации, сите досегашни практики на водење на политики во интерес на одредени елити треба да бидат минато.
- Тргнувајќи од досегашната узурпација на моќта на извршната власт, првенствено се јавува неопходна потреба од подигање на колективната свест која што треба да е биде ослободена од духот на партиски послушници.
- Владата треба да води политика првенствено во интерес на сите граѓани. Одраз на начинот на водење на политиките и управување со државата треба да се бидат транспарентноста и отчетноста на извршната власт.
- Владата треба да обезбеди целосна независност во работењето на другите власти, во Судската и Законодавната Власт.
- Предуслов за тоа е обезбедување на капацитет, професионализација, ресурси и целосна независност на Јавното Обвинителство како орган на прогон кој треба и мора да делува независно од политиката
- Реформата на администрацијата треба да обезбеди интегритет и лична одговорност со почитување на институционалниот амбиент утврден со Уставот.

Случајот АФИС

Случајот Афис, кој се однесува на незаконита набавка на опрема за прислушување, и понатаму е во фаза на предистражна постапка, се чека јавното обвинителство да постапи по него

Случајот Банки

кој се однесува на проневери со банкарски кредити и перење пари и понатаму чека на реакција од јавното обвинителство

Видео за случајот

https://www.youtube.com/watch?v=5Rzr2oTpihg

Анализа на случајот Банки

- Од анализа на трансакциите и движењето на парите може да се согледа еден модел или модус операнди на финансиски инженеринг, кој има за цел да овозможи поединци поврзани со банките, да го искористат незаконското банкарско работење со цел да се стекнуваат со имотна корист;
- Имотната корист се стекнува на штета на компании кои се користат како прикривачи за незаконитостите во работењето, но и на штета и за сметка на другите акционери во банките.
- Трансакциите се спроведувани и контролирани од лица вработени во банкарскиот сектор и добро упатени во банкарското работење, како и од лица поврзани со банките.
- Познавањето на законите и регулативата за банкарско работење но и искуството дека таа несоодветно се применува, овозможиле овие лица непречено да спроведуваат инкриминирани дејствија;
- Инкриминираните дејствија според нашите податоци траат во периодот од 2004 до 2014 година, а дел од нив се завршуваат и во овој период преку поведени судски постапки или постапки за извршување.
- Дел од лицата кои според нашите податоци се вмешани во овој случај се жалеа до Секретаријатот на Транспаренси Интернешнл во Берлин и се закануваа и со тужби, но никогаш не презедоа конкретен чекор во таа насока

Изборот на Јавен обвинител на Република Македонија

- Јавниот обвинител на Република Македонија е многу важна институција во борбата против корупцијата во земјата. Поради тоа од клучна важност е тој да биде силна личност со интегритет
- Долготрајната постапка во назначувањето на Јавен обвинител на Република Македонија придонесе за забавување на постапувањето по значајни случаи и носење на други одлуки во функција на јакнење на самата Јавнообвинителска организација
- Непходно е во Јавното обвинителство во целина да се обезбеди делување во функција на ефикасна борба против корупцијата и криминалот а особено во функција на ослободување на заробената држава од незаконските интереси на поединци

Оставки во ДИК

- Оставките во ДИК се позитивен чекор, но неопходно е да се превенираат вакви легални злоупотреби во иднина
- Неопходно е да се реши и сличниот проблем со исплататата на финансиски средства за патни трошоци на членовите на Собранието на РМ

Реформи во судството

- Република Македонија се наоѓа пред предизвик конечно да воспостави судски систем кој ќе биде столб на ефикасна борба против корупцијата, но реформите кои треба да доведат до него се одвиваат многу бавно

Статусот на СЈО

- Работата на Специјалното јавно обвинителство е од суштинско значење за борбата против најкрупните случаи на корупција кои ги познава поновата историја на РМ
- Специјалното јавно обвинителство трпи бројни опструкции во својата работа
- Неопходно е да се овозможи негова непречена работа како посебно одделение во рамките на ЈО со цел да се окончаат веќе започнатите предистражни постапки
- Според податоците на СЈО досега се поднесени 20 обвинија и отворени 9 истраги

Од другата тековна работа на ТИ Македонија

- Транспаренси Интернешнл – Македонија постојано го следи објавувањето на анкетните листови за новоизбраните и новоименуваните лица и забележа дека ДКСК е неажурна во нивното објавување
- Не е јасно колку од новоизбраните и новоименуваните лица воопшто поднеле анкетни листови затоа што датабазата на ДКСК е неуредна
- ТИ-М во 2017 година поднесе претставка со која побара поведување на постапка до ДКСК и УЈП заради неподнесување на анкетни листови за вкупно 199 новоизбрани и новоименувани лица

Добиени претставки од граѓани

- Во 2017 година добиени се вкупно 131 пријава од 114 различни пријавувачи
- 42% од случаите завршиле само со правен совет, во 12% од случаите пријавувачите биле препратени до правата институција, а во 12% од случаите пријавувачите се повлекле пред да се преземе каков било чекор
- Во 20% од случаите АЛАК нашол за потребно самиот да ги контактира инситуциите со претставка или барање за слободен пристап до информации од јавен карактер

Анализа на случаи

- Јавните обвинители немаат јасна претстава за криминалната количина што е предмет на обвинение
  - Третманот на организирана криминална група или здружение (создавач)
  - Недостасува опис на дејствијата заснован на факти
  - Нецелосно утврдена фактичка состојба за пресудите
  - Немање мотив – фактичката состојба за носење на пресуди
  - Осуди засновани исклучиво на индиректни докази
  - Пресуди со очигледни грешки на штета на осудените лица
  - Строга казнена политика
  - Не се води сметка за личноста на обвинетиот
  - Преоценка на казнена политика
  - Пресуди засновани на утврдена фактичка состојба
  - Почитување на начело на објективност како елементарно за кривичната постапка

Законот за заштита на укажувачи

- Законот за заштита на укажувачи иако е донесен во Ноември 2015, неговата ефективна имплементација сеуште не е започната
- Врз основа на досегашната работа ТИ-Македонија увиде дека многу институции сеуште немаат именувано лице за прием на пријави од страна на укажувачи
- Според Извештајот на ДКСК за 2016 година и согласно податоците кои ги располага ТИ-М досега 29 институции од јавниот сектор имаат овластено лице за прием на пријави од укажувачи
- Неопходна е институциите сериозно да се заложат кон ефективно спроведување на законските одредби
- Подигање на јавната свест кај граѓаните за можностите за пријавување

Ви благодариме!

http://transparency.mk/

TRANSPARENCY INTERNATIONAL
MACEDONIA